

gældende, kan der nemlig ikke opnås nogen reduktion af arbejdskraftforbruget i forbindelse med den kommunale byplanlægning. Tværtimod er der et uafviseligt behov for, at der inden kommuneplanlovens ikrafttræden tilvejebringes såvel supplerende administrative bestemmelser som navnlig nødvendig vejledning for kommunerne især med hensyn til anvendelsen af plantypen lokalplan. Den omstændighed, at lokalplaner ikke skal godkendes af anden myndighed, gør det afgørende nødvendigt, at miljøministeriet før lovens ikrafttræden har udsendt fornødne vejledninger om en række forskellige spørgsmål. Hertil kommer, at bestræbelserne på at fremskynde decentraliseringen vedrørende lokalplanlægningen medfører en ekstraordinær belastning for ministeriet med stillingtagen til det af kommunerne foreslåede decentraliseringsgrundlag i form af deldistributionsplaner. Samtidig accelererer det nu påbegyndte regionplanarbejde, der sammen med intensivering af landsplanarbejdet vil stille krav om yderligere arbejdskraft.

Først efter ikrafttrædelsen af kommuneplanloven vil decentraliseringen vedrørende den kommunale planlægning fremkalde mulighed for frigørelse af arbejdskraft fra dette sagsområde i ministeriet, men der vil blive tale om en gradvis reduktion, som ikke fuldt ud kan opveje behovet for personale til bestrielse af lands- og regionplanopgaverne.

D. Samfundsøkonomiske konsekvenser.

En gennemførelse af lovforslaget medfører ikke blot administrative og dermed direkte økonomiske konsekvenser for kommunerne, amtskommunerne og miljøministeriet, men har vidererækkende økonomiske konsekvenser for såvel den offentlige som den private sektor.

Disse vidererækkende samfundsøkonomiske konsekvenser kan ikke direkte måles, men nogle tendenser kan beskrives.

En hensigtsmæssig arealplanlægning, der er udført i sammenhæng med den økonomiske planlægning, vil utvivlsomt normalt medføre en bedre udnyttelse af både offentlige og private investeringer. Gennem en sådan planlægning kan opnås en optimal udnyttelse af navnlig tekniske offentlige anlæg, herunder såvel trafikkanlæg som forsyningsanlæg. Dette gælder også udnyttelsen af kommunale institutioner. For den private sektors anlægsvirksomhed vil denne planlægning og kendskabet til den ikke blot lette beslutningsprocesserne og allerede derved medføre en umiddelbar omkostningsformindskelse, men en hensigtsmæssig planlægning af f. eks. erhvervsområder kan føre til en reduktion af virksomhedernes såkaldte eksterne omkostninger. Det er

ofte påpeget, at en rationel tilrettelæggelse af større byggeprogrammer inden for den private sektor forudsætter tilstedeværelsen af en offentlig — og typisk en kommunal — planlægning, der dels kan give sikre rammer for projekteringen, dels være grundlaget for, at nødvendige offentlige følgeinvesteringer foretages rettidigt.

Hertil kommer, at risikoen for fejlinvesteringer i både den offentlige og den private sektor mindskes. Eksempelvis vil en gennemtænkt arealanvendelsesplanlægning i princippet medføre, at virksomheder, der etablerer sig i overensstemmelse med planlægningen, ikke senere udsættes for fjernelses- eller ophørspåbud eller for særlige miljøbeskyttelseskrav iøvrigt.

En planlægning i overensstemmelse med bestemmelserne i lovforslaget kan blive et instrument til virkeliggørelsen af en energipolitik og medvirke til energibesparelser. Det gælder dels mulighederne for at undgå en unødvendig forlængelse af de individuelle bolig-arbejdsstedsrejser, og dels de muligheder for en betjening med kollektive trafikmidler, som vil følge af en hensigtsmæssig placering af holliger, servicecentre og arbejdspladser i forhold til hinanden.

Det gælder endvidere muligheden for i en lokalplan at forlange, at ny bebyggelse inden for planens område skal tilsluttes fællesvarmeforsyningssystemer, hvilket kan være ønskeligt i forbindelse med udnyttelse af spildvarme fra f. eks. el-værker.

Særligt for jordbrugserhvervene vil lovforslaget medvirke til, at hensynet til landbrugets arealinteresser tillægges en højere prioritet i den fysiske planlægning, så at jord med høj bonitet ved kollision med andre arealinteresser i videst muligt omfang forbeholdes landbruget.

I det hele vil den sammenfattende fysiske planlægning, som lovforslaget kræver udført i enhver kommune, være en forudsætning for, at indsatsen på de enkelte områder afstemmes indbyrdes, så at der opnås det størst mulige samfundsmæssige udbytte af de offentlige udgifter og af de private investeringer.

Omvendt vil planlægningen, som nødvendigvis må begrænse den enkeltes handlefrihed, kunne medføre, at uforudsete handlinger med en samfundsøkonomisk positiv effekt vanskeliggøres eller endog hindres. Men den mindre heldige konsekvens heraf er i lovforslaget søgt afbødet ved kravet om, at planlægningen skal holdes ajour.

Et moderne samfund stiller meget store krav til planlægningen af arealanvendelsen, for at samfundet ikke skal påføres spildte omkostninger som følge af forkert arealanvendelse. Samfundet må derfor for-